

Met kennis en integratie naar duurzame warmtepompen

Warmtepompen zijn al decennialang een groeiend begrip. De technische installatiesector en de bouw in Nederland hebben deze duurzame vorm van energieopwekking omarmd en aangepast aan de geldende eisen en wensen van de gebouwde omgeving. Maar is dit genoeg? TVVL sprak met Willem Hooijkaas, voormalig ontwikkelaar en coördinator van de warmtepomp cursussen van AcademyNL, over wat er nodig is om deze veelbelovende techniek in goede banen te leiden.

Tijdens het interview blijft één belangrijke boodschap weerklinken: de warmtepompeninstallaties moeten integraal en met voldoende vakkennis worden opgepakt. Dit gaat niet zonder begrip van andere partijen. "Het wordt steeds duidelijker hoe belangrijk het is om dit soort ontwikkelingen met de juiste kennis op te pakken," zegt Hooijkaas. "Warmtepompinstallaties ontwerpen is namelijk maatwerk."

"De bestaande bouw verschilt enorm in ontwerp en omgeving en biedt soms maar beperkte ruimte voor duurzame renovatie." Denk maar aan de grachtenpanden in Amsterdam. Zet daar maar eens een hijskraan neer. Installateurs hebben daarom de juiste ontwerpvaardigheden nodig voor het zoeken naar mogelijkheden. Deze ontwerpvaardigheden zijn idealiter berust op het vinden van een ontwerp dat rekening houdt met zowel de bouwfysische kwaliteiten als met mogelijkheden van het gebouw. Daarnaast moet gelet worden op de gebruikers, de omliggende omgeving, de wet- en -regelgeving en de aansluiting van componenten. Het is dus niet alleen een kwestie van voorkeur maar ook van samenhang.

Voor het succes van een integrale aanpak is samenwerking nodig. En voor samenwerking is begrip van stakeholders nodig. "De bouw werkt niet zonder kennis van het technische ontwerp en de techniek kan niet zonder het architectonische ontwerp. Bouwvakkers en installateurs moeten hun plannen daarom goed met elkaar afstemmen voor een optimaal en duurzaam resultaat", aldus Hooijkaas.

Indirecte, maar niet onbelangrijke input voor een holistisch geïntegreerd ontwerp komt van de gemeenten, woningcorporaties en gebruikers. "Ook hun input is in ieders belang nodig voor de beste uitkomst van het installatieproces." Gemeenten hebben bijvoorbeeld informatie nodig over alternatieve groene mogelijkheden om te voldoen aan de BENG-norm en het klimaatakkoord. Daarnaast moeten woningcorporaties duidelijk hun energiebeleid aan inwonenden kunnen toelichten. Verder hebben gebruikers belang bij een betaalbare lange termijn oplossing voor hun energiegebruik; een gezond milieu is natuurlijk voor iedereen belangrijk.

"Om deze kennis en integratiekloof te overbruggen heeft de Warmtepomp Academy (onderdeel van TVVL) een groot deel van haar cursussen zo ontworpen dat de kennisontwikkeling is gericht op de behoeften van de diverse doelgroepen. Denk hierbij aan het ontwerpen van warmtepompsystemen voor houders van utiliteitsgebouwen." Ook zijn de warmtepomp cursussen gericht op woningen die van belang zijn voor onder meer gemeenten en woningcorporaties. Voorbeelden hiervan zijn basis cursussen met algemene warmtepompkennis en incompany cursussen. De incompany cursussen gaan zelfs nog een stap verder bij het voldoen aan een integrale aanpak. De incompany optie maakt het namelijk mogelijk een op maat gemaakte cursus te volgen waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke vraag naar kennis bij de diensten van verschillende bedrijven.

"Ook de consument kan een steentje bijdragen. Als gebruiker is er een vanzelfsprekend belang bij een juist ontwerp. Door het stellen van de juiste vragen blijven de opdrachtgevers, ontwerpers en installateurs zich bewust van hetgeen zij rekening mee moeten houden. Denk hierbij aan geluid, leefruimte, kosten en natuurlijk het begrip van de gebruiker op zich."

De conclusie, Nederland ambieert een energietransitie met behulp van onder andere warmtepompsystemen. Met name in de bestaande bouw blijft de juiste keuze voor de diverse soorten installaties en ontwerpen een uitdaging. Of de keuze hierbij uiteindelijk op de warmtepomp zal vallen, zal afhangen van de mogelijkheden die in de praktijk als meest haalbaar uit de bus komen. Duidelijk is wel dat hierbij een integrale aanpak noodzakelijk is en dat het beschikken over de juiste kennis van zaken onontbeerlijk is. Gelukkig, kunnen de juiste opleiding en communicatielijnen daar aan bijdragen.